

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naručnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kako se Slovence m godi, če jim Nemci ali nemškutarji gospodarijo.

(Celjskemu nemškutarju Glantschniggu pod nos.)

Slovenci imamo mnogo slabostij. Ena, največjih pa je gotovo ta, da prepuščamo preradi gospodarstvo Nemcem, in, kar je še slabše in grje za nas, nemškutarjem, to je ljudem, ki jih je rodila priprosta slovenska mati, ki so se nemščine le za silo v šoli ali pri vojaki naučili, ki živijo med Slovenci, a Slovence in njihov jezik sovražijo in preganjajo, ako se njim le prilika ponuja ter se sami med Nemce štejejo. Tem pripadajo še slovenski izomikani Judeži po mestih in trgih.

Ako me vprašate, kje Slovenci ljudem te sorte gospodarstvo izročajo, odgovarjam vam, da si Slovenci kaj radi take spake za župane volijo, da jih volijo v srenjske in okrajne šolske odbore, v okrajne zastope itd.

To vse smo doživeli v našo največjo žalost, v največje veselje naših sovražnikov, kojih število je večje od onega naših prijateljev, še le pred kratkim.

Slovenci bodo videli, kakšen sad bo to rodilo. Toda sad ne bo dober, o tem jih lahko podučijo to, kar bom jim zdaj razlagal o g. Dr. Brezniku, ki je bil še pred kratkim župan v Ptujskem mestu in zastopnik hranilnice. (špar-kase).

Tega gospoda so tudi Slovenci pred nekaterimi leti spravili v krajno šolsko svetovalstvo za šolo ptujske okolice, čeravno so imeli med svojimi moze, kateri bi po vsem dobri bili za odborništvo.

Toda po gosposko se ne nosijo in nemščine ne lomijo in zatorej tudi ne morejo biti dovolj pametni in dobri gospodarji — mislijo in mislile so nekatere puhle glave in so segnole po nemškutarji!

Gospod Dr. Breznik je tistim, ki so ga v šolsko odborništvo volili in tistim srenjam, katerim je zavoljo njihove nemarnosti nekoliko

let gospodaril, l. 1880 vže račun položil pri c. kr. glavarstvu v Ptuji, kjer so ga njegovi prijatelji, ravnatelj Ferk, stari Strafela in nekteri drugi odobrili, dasi je bil proti jasnim besedam postave in na veliko škodo srenjam, katere morajo za okoliško šolo ptujsko plačevati.

V tem računu naračunal je g. dr. Breznik srenjam več navadnih pisem, katere ob sebi niso bile nič vredne in katere bi moral pisati zastopnj, za 60, 80 kr. in goldinar; za eno samo dolžno pismo, katero je napravil, zaračunal je celih 25 fl., za pot k notarju, da je dolž. pismo podpisal 8 fl., za neko poročilo na deželni odbor štajerski 20 fl., za navadno prošnjo za vknjiženje dolga 10 fl. 35 kr., za pot, da je šolo ogledal — moral je iti kakih deset minut daleč — 5 fl., za račun, katerega je sestavil o zgradbi šole 20 fl. itd. ter je naračunal 154 gold. 7 kr.

To so mu, se vé, srenje tudi plačale. ter so si za drag denar kupile pameti.

Ali to ni lep hasek, da jim niso slovenski pošteni možje gospodarili, ampak ptujski župan, hud nemškutar in sovražnik Slovencev?!

Tako drago in še draže morajo si vse srenje po Slovenskem, katere se z nemškutarji bratijo, katere najslabšemu nemškutarju in bahaču več zaupajo, kakor poštenemu in ponižnemu Slovenceu, pameti kupiti, potem bodo začele segati po svojih možeh, potem bodo sprevidele, da so tudi ti dobri gospodarji, dasi po nemščini ne gladijo in svoje slovenske matere ne zaničujejo.

Srenje ptujske okolice naj se zdaj pipljejo z Dr. Breznikom za tiste goldinarje, katere je protipostavno, krivično v žep vteknil. Teško da dobijo kaj nazaj! Drugim pa naj bo to v svarilo!

Ako Slovenec ne najde Slovenca, kateri bi mu pomagal, kateremu naj zaupa gospodarstvo, tako še menje najde zagrizenega Nemca ali nemškutarja za to sposobnega.

Mesto Ptuj je tudi nekoliko časa molilo Dr. Breznika kot svojega malika, ker je Slovence hudo črtil.

Toda meščani so se ga tudi naveličali in pri zadnjih volitvah v mestni zastop ga niso več volili, ter so mu vzeli slednjič celo hranilnico (šparkaso), katero sta on in jegov židovski koncipijent, kot dobro rejeno kravo pridno dojila.

To je konec zgodbice. Dr. Breznik name-rava iti s svojim denarjem v Gradec živeti; tu bo lahko mirno in brez vse skrbi živel.

Ptujčani pa, ki zdaj pravijo, da jih je slekel, ker jih je za hranilnico pridno tožil in rubil, so se tudi prepozno spametovali!

Daj Bog, da Slovenci iz te zgodbice po-ssamejo tisti poduk, kateri jedini njim bo koristil!

Sami bodimo gospodarji v lastni hiši; pustimo vse tiste, ki niso naše krvi, ali jo zatajujejo; ogibljimo se njih, kakor gobovcev in srahljivcev!

—e—

Volitve za okrajni zastop celjski.

Dne 7. t. m. so se tukaj vršile volitve za okrajni zastop v skupini velikega posestva, ktere volitve izid je bil za nas Slovence neugoden, ker od 175 odanih glasov, si je naša stranka samo 50 glasov pridobiti mogla.

Če je tudi ta izid vsak pričakoval, kateri pozna volilni red za omenjene volitve, se mi zdi vendar le potrebno, o tem še nekaj objaviti, da tudi prosto ljudstvo spozna uzroke propada naše narodne stranke v tej skupini.

Kako je znano, se voli okrajni zastop v štireh skupinah in sicer:

I. veliko posestvo, v kateri skupini volijo posestniki, kateri plačujejo na leto najmanj 60 goldinarjev direktnega gruntnega in hišnega davka;

II. velika trgovina in obertnija;

III. mesta in trgi;

IV. Kmetске občine.

Vsaka skupnina voli 10 zastopnikov.

V prvi skupini kaže zapisnik okolo 230 volilcev, od teh jih je pa najmanj 120 (tedaj več nego polovica) takih, kateri imajo le hišico v Celjskem mestu brez drugega posestva, ker se od naših uradov postava tako tolmači, da tudi te imajo volilno pravico. Če je pa več kakor polovica volilcev v Celji, potem se lahko sprevidi, da narodnjaki v tej skupini ne morejo zmagati!

Število odanih glasov je tudi to pokazalo, ker od mesta Celjskega jih gotovo ni izostalo 10 volilcev pri tem, da so si tudi od vzunaj okolo 20 glasov pridobili ter na taki način je bila večina gotova.

Vidi se tedaj, da je po tem od nemške večine štajerskega deželnega zbora sestavljenem volilnem redu narodnej stranki čisto nemogoče. večino v omenjeni skupini doseči. — Večina v skupini velikega posestva pa odloči večino celega tukajšnjega okrajnega zastopa, ker je skupina obertnikov, kjer je le okolo 12 volilcev, tako gotovo nemška kakor mora biti skupina kmetских občin gotovo narodna. Skupina mest in trg se pa cepi, ker voli Celjsko mesto in Vojnik nemško, Sentjur in pa Zavec narodno.

Vidi se tedaj, da je v Celjskem okraji samo volilni red temu uzrok, da narodna stranka ne more pridobiti večine v okrajnem zastopu ter da trobentanje nemčurjev in nemških časnikov, pa tudi „Celjskega lisjaka“ o veliki nemški zmagi v skupini velikega posestva nič družega ni, kakor prazna „baharija“. Tudi trobijo nemški časniki, da je bilo pri volitvi navzočih 60 slovenskih kmetov, od katerih ste dve tretini volile za nemške kandidate!

To je pa gola laž, ker celi volilni zapisnik kaže komaj 34 kmetских volilcev, od katerih pa polovica ni prišla k volitvi, kako je po tem takem mogoče, da jih je 60 za nemške kandidate volilo???

(Konec prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Hmeljarstvo.

IV. Grof prof. Vilhelm je bil za dratnato napravo, kakeršne so po drugih deželah v navadi. Postavijo se namreč, dolgi hrastovi stebri v neki daljavi eden od družega vrh katerih se drot napelje. Na te drote pridejo od vsake rastline droti pripeti (kteri so v zemlji s klinom pritrjeni), po katerih se hmeljevina ovija. Take naprave so za 30% dražje od rant; a tudi delj trpijo ko rante. G. prof. meni, da se v dratnatih napravah mrčesi tako ne zadržujejo, kakor po razpoklinah rant in da rastline ni treba rezati pri obiranji cvetja, ker to škoduje rastlinam. Če se namreč rastlina odreže v cvetji na rantah, kedar se obira, je za prihodnje leto hmeljarju na škodo.

Vsaka rastlina diha skozi listje in jemlje po njem zrak v sebe, da pomaga predelati sok, kterege je po koreninah dobila v sebe, v pripravne snovi za svoj živež, to se vidi lepo pri vinski trti, če je obrezana, kakor ona po koreninah iz zemlje sok dobiva, da se cele spomladi solzi. Pa ta sok še nima nobenega okusa.

S pomočjo listja, svetlobe in gorkote pa nastane iz njega nova tvarina — sladko grozdje! Ves sok obdrži rastlina za cvetje, sad in svoj obstanek. Ko pa ona ne potrebuje več moči navzgor, gre neporabljeni sok zopet nazaj v ko-